

STAVØYA (148 M)

På Stavøya finnes rester etter et gammelt handelshus og rorvær. Her er alle husene borte – de ble flyttet til Kalvøya like etter århundreskiftet – men de gamle grunnmurene etter hus og rorbuer, samt kaianlegg er fremdeles intakte.

NYOPPDAGET KORALLREV

Nylig har Havforskningsinstituttet funnet og kartlagt det som viser seg å være det største dypvannskorallrev noensinne. Revet ligger på en bratt og ulent del av eggakanten utenfor Røst, mellom 300 og 400 meters dyp. Revet måler omtrent 100 kvadratkilometer.

SKARVENE FRA UTRØST

Utrøst er kanskje den mest kjente sagnøya i landet, og det er om denne Asbjørnsen har fortalt i sitt eventyr "Skarvene fra Utrøst".

Utrøst skal etter sigende ligge flere mil utenfor Røst, og det hevdes at fiskerne har fått feite hveteaks i garnene eller finner korn i fiskens mage når de har vært i dette området. Da het det at de hadde seilt over Utrøst.

Fangstene ble ekstra gode slike dager. Skarvene er de tre sønnene til bonden i dette mystiske landet, sendt ut av faren for å passe på godhjertede fiskere som kommer i vansker på havet.

BEBYGGELSE

Sagnet om Utrøst synes å peke på at øygruppen Røst har fått sin bebyggelse langt senere enn de andre Lofotøyene. Det må ha blitt bli for trangt i Lofoten, og fiskerne må ha blitt trykket så langt mot vest, at de kom til Røst og bosatte seg der. Noen bestemt tid for bebyggelse av Røst lar seg vanskelig fastsette. Det virker sannsynlig at øyene snart har hatt beboere, snart ikke, alt ettersom fisket har slått til, i århundrene før Querinis stranding. I tider da øya har vært forlatt av sine beboere, har man ifølge sagnet befolket den med mystiske vesener. I hulen *Helvete* i Trenyken har man imidlertid oppdagat hulemalerier som skriver seg tilbake til ca år 1.500 før Kristus.

SKOMVÆR FYR

Den siste utposten mot Altanterhavet er Skomvær, en grønn og frodig øy med sitt stolte fyr, reist i 1887. Tegneren Theodor Kittelsen bodde på Skomvær fyr i nærmere to år mot slutten av 1880-årene. Han har gitt sine skildringer både i form av tegninger og tekster. Fram til 1978 var Skomvær fyr bemannet, og det er ikke få historier de gamle fyrvokterne og deres etterkommere kan fortelle fra livet på denne værharde ytterste holmen. Om vinteren kunne de være værfaste på øya flere uker i strekk. Nå er fyret automatisert og fraflyttet.

Selve fyret er et rødt jerntårn på steinsokkel. Bygget i 1887 og forandret i 1932. Fyrstasjonen har i den senere tid blitt renoveret.

Fyrets høyde: 31,7 m

Lysets høyde over havet: 47 m.

Lysets karakter: 2 hurtige blink hvert 30 sek.

Lysstyrke: 2.303.000 hefnerlys.

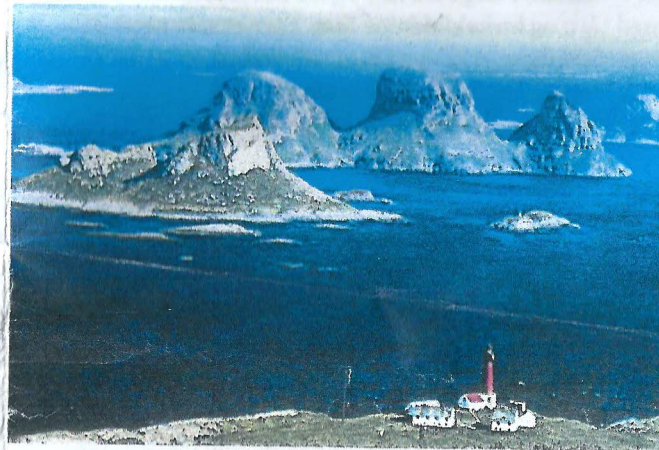
Lysvidden: 18,5 nautiske mil.

Skomvær er utstyrt med et bifyr med en lysstyrke på 120 000 hefnerlys med en lysvidde på 15,3 nautiske mil.

Røst Kommune
Trivsel- og oppvekstetaten

KORT OM RØST

RØST KIRKE

Kirken ble bygget som en landskapkirke med tårn i vestre ende. Den er bygget av tre og er av samme type som alle kirker som på den tiden ble oppført av det Nordlandske kirke og skolefond. Den ble innviet av biskop Bøchmann 26. september 1900.

ALTERSKAPET

Alterskapet i Røst kirke er et av fem skap gitt av prinsesse Elisabeth av Nederland, til norske kirker ute ved den værharde kysten, som et takkoffer til de høyere makter for å ha berget henne gjennom stormen på sin sjøreise til København for å bli Christian II's dronning. Skapet kom til Røst omkring år 1520. Her har det sannsynligvis stått i fem forskjellige kirker til nå.

